

Rapport

Praktische gids voor het gebruik van sociale netwerksites

Je rechten en plichten eenvoudig uitgelegd

Colofon

Praktische gids voor het gebruik van sociale netwerksites

auteur(s): Ellen Wauters, Eva Lievens

© 2014

Een publicatie van Mediawijs.be in samenwerking met EMSOC, een IWT project.

Pleinlaan 9, 1050 Brussel

mediawijs@iminds.be

www.mediawijs.be

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Wat zijn gebruiksvoorwaarden?	4
3.	Wanneer zijn gebruiksvoorwaarden geldig?	4
3.1.	Hoe aanvaard ik de gebruiksvoorwaarden?	4
3.2.	Welke gebruiksvoorwaarden zijn in overeenstemming met de wet?.....	6
A.	Auteursrecht op eigen content	6
B.	Auteursrecht op content van anderen	7
C.	Jouw gegevens gebruiken voor reclame	7
D.	Bescherming tegen pesten, discriminatie en geweld	8
E.	Je echte naam gebruiken	8
F.	Aansprakelijkheid	8
G.	Bevoegde rechtbank en toepasselijk recht.....	9
H.	Wijzigingen in de voorwaarden	9
I.	Account verwijderen	10
4.	Tips.....	10
4.1.	Lees de gebruiksvoorwaarden	10
4.2.	Denk twee keer na voordat je iets op een sociaalnetwerksite plaatst	11
4.3.	Pas je privacy-instellingen aan	11
4.4.	Neem contact op met jouw lokale consumentenorganisatie	12
4.5.	Laat je stem horen.....	12
4.6.	Handige hulpmiddelen.....	12

1. Inleiding

Wist je dat als je lid wordt van een sociaalnetwerksite, je een juridische overeenkomst sluit met die site. Jouw acties op die site kunnen dus juridische gevolgen hebben.

Sociaalnetwerksites gebruiken verschillende termen om jouw rechten en plichten en die van de sociaalnetwerksite aan te geven:

- Facebook: Terms (voorwaarden)
- Myspace: Terms of Use Agreement (gebruiksovereenkomst)
- Instagram: Terms of Use (gebruiksvoorwaarden)
- LinkedIn: User Agreement (gebruikersovereenkomst)
- Twitter: Terms of Service (voorwaarden)
- Pinterest: Terms of Service (voorwaarden)

In deze gids gebruiken we de term 'gebruiksvoorwaarden'.

In deze gids leggen we een aantal kenmerken van deze gebruiksvoorwaarden uit. We geven je ook een aantal tips om met de gebruiksvoorwaarden om te gaan.

2. Wat zijn gebruiksvoorwaarden?

Als je iets koopt of een dienst gebruikt, gelden bepaalde voorwaarden. Zo hebben de koper en verkoper rechten en plichten. Het zijn de **gebruiksvoorwaarden**. Dat zijn standaard overeenkomsten die de verkoper opstelde. De koper kan niet onderhandelen over die voorwaarden.

Gebruiksvoorwaarden hebben voordelen en nadelen:

- **voordeel:** Als koper hoef je niet te onderhandelen telkens als je iets wil kopen of een dienst wil gebruiken. Stel je voor dat je bij elk brood dat je koopt moet onderhandelen!
- **nadeel:** Je moet als koper de voorwaarden aanvaarden. Weiger je, dan gaat de verkoop niet door.

3. Wanneer zijn gebruiksvoorwaarden geldig?

- 1) Je moet de gebruiksvoorwaarden aanvaard hebben.
- 2) De gebruiksvoorwaarden zijn in overeenstemming met de wet: auteursrecht, recht op de privacy

3.1. *Hoe aanvaard ik de gebruiksvoorwaarden?*

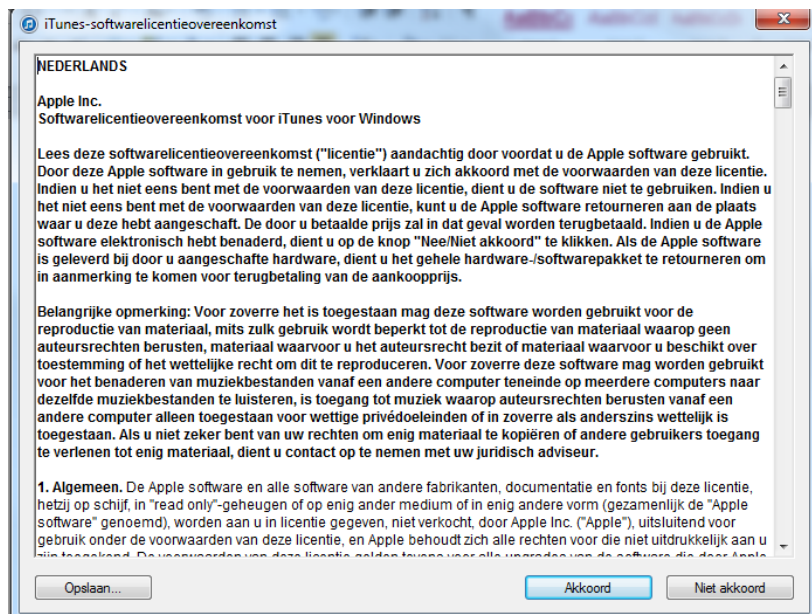
De gebruiksvoorwaarden aanvaarden, gebeurt op twee manieren:

- Je registreert je eerst op de site door je naam, e-mailadres ... in te vullen. Daarna lees je in kleine letters dat je akkoord gaat met de gebruiksvoorwaarden en het privacybeleid.

© 2014 Twitter

- Je klikt eerst op 'akkoord' voordat je je kan registreren.

© 2014 Apple

Let op

De meeste gebruikers lezen nooit de voorwaarden. De tekst is te lang of te moeilijk. En de gebruikers onderschatten het risico dat ze mogelijk lopen.

Verschillende sociaalnetwerksites doen inspanningen om hun gebruiksvoorwaarden begrijpelijker te maken. Ze voegen bijvoorbeeld korte, eenvoudige zinnen toe die de voorwaarden samenvatten. Soms gaat daardoor belangrijke informatie verloren.

You retain your rights to any Content you submit, post or display on or through the Services. By submitting, posting or displaying Content on or through the Services, you grant us a worldwide, non-exclusive, royalty-free license (with the right to sublicense) to use, copy, reproduce, process, adapt, modify, publish, transmit, display and distribute such Content in any and all media or distribution methods (now known or later developed).

 This license is you authorizing us to make your Tweets available to the rest of the world and to let others do the same.

© 2014 Twitter

3.2. Welke gebruiksvoorwaarden zijn in overeenstemming met de wet?

We sommen de voorwaarden op die je het vaakst terugvindt op sociaalnetwerksites.

A. Auteursrecht op eigen content

Op sociaalnetwerksites plaats je foto's, filmpjes ... Dat heet 'content'. De meeste sociaalnetwerksites spreken in hun gebruiksvoorwaarden over auteursrecht op de content die je plaatst. De sites zeggen eerst dat je de rechten op je eigen content behoudt.

voorbeeld Facebook:

"Je bent zelf eigenaar van alle inhoud en informatie die je plaatst op Facebook en in je privacy- en app-instellingen kun je bepalen hoe dit wordt gedeeld."

voorbeeld Twitter:

"Je behoudt de rechten op alle Content die je op of via de Diensten indient, plaatst of weergeeft."

Onmiddellijk daarna staat dat je de sociaalnetwerksite **toestemming geeft om jouw content** onder bepaalde voorwaarden **te gebruiken**. Sociaalnetwerksites kunnen dus jouw content gebruiken en zelfs verkopen aan bedrijven.

1. Voor inhoud waarop intellectuele-eigendomsrechten rusten, zoals foto's en video (IE-inhoud), geef je ons nadrukkelijk de volgende toestemming, afhankelijk van je *privacy-* en *app-instellingen*: je verleent ons een niet-exclusieve, overdraagbare, royaltyvrije, wereldwijde licentie om alle IE-inhoud te gebruiken die je plaatst op Facebook of in verband met Facebook (IE-licentie). Deze IE-licentie eindigt wanneer je jouw IE-inhoud of je account verwijdert, tenzij je jouw inhoud hebt gedeeld met anderen en zij de inhoud niet hebben verwijderd.

© 2014 Facebook

De sociaalnetwerksite zal jouw content niet langer gebruiken als je jouw content verwijdert. Heb je echter jouw content gedeeld met anderen en hebben zij die content niet verwijderd? Dan kan de sociaalnetwerksite jouw content nog altijd gebruiken.

B. Auteursrecht op content van anderen

Sociaalnetwerksites vermelden meestal ook voorwaarden om content van anderen die beschermd wordt door auteursrecht te delen. Bijvoorbeeld muziek van U2, of een gedicht van Hugo Claus.

We reserve the right to remove Content alleged to be infringing without prior notice, at our sole discretion, and without liability to you. In appropriate circumstances, Twitter will also terminate a user's account if the user is determined to be a repeat infringer. Our designated copyright agent for notice of alleged copyright infringement appearing on the Services is:

© 2014 Twitter

Het is heel eenvoudig om muziek, films en andere content online te delen. Dat betekent niet dat het is toegestaan. Content die beschermd is door auteursrecht, mag je niet delen zonder toestemming van de auteur.

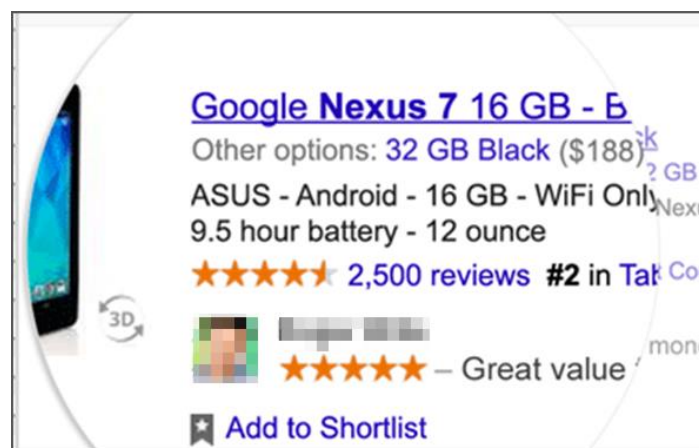
C. Jouw gegevens gebruiken voor reclame

Facebook en Google+ hebben voorwaarden die hen toestaan om jouw naam en profielfoto te gebruiken in advertenties.

Als u een Google-account heeft, kunnen we uw profielnaam, profielfoto en acties die u uitvoert op Google of in applicaties van derden die zijn gekoppeld aan uw Google-account (zoals +1's, recensies die u schrijft en opmerkingen die u plaatst) weergeven in onze Services, waaronder weergave in advertenties en andere commerciële situaties. We respecteren de keuzes die u maakt in de instellingen van uw Google-account met betrekking tot delen of zichtbaarheid. U kunt bijvoorbeeld instellingen selecteren zodat uw naam en foto niet worden weergegeven in een advertentie.

© 2014 Google

Dit zou er zo uitzien:

Bron: <http://myandroidchief.com/shared-endorsements-or-how-you-can-be-a-star-in-googles-ads-thanks-to-your-google-activity>.

D. Bescherming tegen pesten, discriminatie en geweld

Sociaalnetwerksites nemen ook gebruiksvoorwaarden op die anderen moeten beschermen tegen beledigingen, pesten, discriminatie en geweld.

In de gebruiksvoorwaarden van Facebook staat bijvoorbeeld: "*Je gebruikt Facebook niet voor onwettige, misleidende, kwaadaardige of discriminerende activiteiten*". Facebook schrijft ook uitdrukkelijk: "*Je zult geen gebruikers pesten, intimideren of lastig vallen.*"

Als je je niet aan deze regels houdt, kan de sociaalnetwerksite je account afsluiten. De site kan je zelfs voor de rechtbank brengen als ze vinden dat je hun belangen geschaad hebt. Bovendien riskeer je de wet te overtreden.

E. Je echte naam gebruiken

Sociaalnetwerksites zoals Facebook en Google+ willen dat je je echte naam gebruikt. Er is geen wet die hen dat verbiedt.

F. Aansprakelijkheid

Gebruiksvoorwaarden bevatten vaak alinea's die de aansprakelijkheid van de 'verkooper' beperken.

<p>16. Geschillen</p> <ol style="list-style-type: none">1. Je zult eventuele claims, juridische procedures of geschillen (claims) die je met ons hebt, voortvloeiend uit of met betrekking tot deze Verklaring of Facebook, uitsluitend oplossen in een Amerikaanse arrondissementsrechtbank in het Noordelijke District van Californië of een rechtbank in San Mateo County, en je stemt ermee in je te onderwerpen aan de persoonlijke rechtsbevoegdheid van dergelijke rechtbanken voor de beslechting van dergelijke claims. Deze Verklaring en eventuele claims tussen jou en ons zijn onderworpen aan de wetten van de Amerikaanse staat Californië, ongeacht eventuele bepalingen inzake conflicten of wetten.2. Indien iemand een claim tegen ons indient met betrekking tot jouw acties, inhoud of informatie op Facebook, zul je ons schadeloos stellen tegen alle schade, verliezen en kosten die gerelateerd zijn aan een dergelijke claim (inclusief redelijke juridische vergoedingen en kosten). Hoewel we regels bieden voor het gedrag van gebruikers, controleren of sturen we de acties van gebruikers op Facebook niet en zijn we niet verantwoordelijk voor de inhoud of informatie die gebruikers overdragen of delen op Facebook. We zijn niet verantwoordelijk voor eventuele aanstootgevende, ongepaste, obscene, illegale of op andere wijze afkeurenswaardige inhoud of informatie die je mogelijk op Facebook vindt. We zijn niet verantwoordelijk voor het online of offline gedrag van Facebook-gebruikers.3. WE PROBEREN FACEBOOK ONLINE, FOUTVRIJ EN VEILIG TE HOUDEN, MAAR JE GEBRUIKT HET OP EIGEN RISICO. WE BIJEN FACEBOOK ZOALS HET WORDT GEBODEN (AS IS), ZONDER EXPLICIETE OF IMPLICIETE GARANTIES, WAARONDER, MAAR NIET BEPERKT TOT, IMPLICIETE GARANTIES VAN VERHANDELBAARHEID, GESCHIKTHEID VOOR EEN BEPAALD DOEL EN NIET-NALEVING. WE GARANDEREN NIET DAT FACEBOOK ALTIJD VEILIG, BEVEILIGD OF FOUTVRIJ ZAL ZIJN OF DAT FACEBOOK ALTIJD ZAL WERKEN ZONDER STORINGEN, VERTRAGINGEN OF ONREGELMATIGHEDEN. FACEBOOK IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE ACTIES, INHOUD, INFORMATIE OF GEGEVENS VAN DERDE PARTIJEN EN JE VRIJWAART ONS, ONZE DIRECTEURS, MANAGERS, MEDEWERKERS EN AGENTEN VAN EVENTUELE CLAIMS EN SCHADE, BEKEND EN ONBEKEND, DIE VOORTVLOEIEN UIT OF VERBAND HOUDEN MET EVENTUELE CLAIMS DIE JE TEGEN DERGELIJKE PARTIJEN HEBT. ALS JE INWONER BENT VAN CALIFORNIË, DOE JE AFSTAND VAN ARTIKEL 1542 VAN HET BURGERLIJK WETBOEK, WAARIN STAAT: EEN ALGEMENE RELEASE IS NIET GELDIG OP CLAIMS DIE DE SCHULDEISER NIET KENT OF VERMOEDT TE BESTAAN TEN GUNSTE VAN HEM/HAAR OP HET MOMENT VAN UITROLLEN VAN DE RELEASE, WELKE ALS HIJ/ZIJ DEZE HAD GEWETEN AANZIENLIJK VAN
--

© 2014 Facebook

De aansprakelijkheid van een partij beperken, is wettig al zijn er enkele beperkingen. Het is bijvoorbeeld verboden om de aansprakelijkheid voor overlijden of persoonlijk letsel uit te sluiten.

De sociaalnetwerksites vermelden meestal dat ze, als ze aansprakelijk zouden zijn, maximum een klein bedrag, ongeveer 75 euro, zullen betalen. Bovendien schrijven ze dat jij alle kosten moet betalen als de sociaalnetwerksite ooit door jouw gedrag aangeklaagd wordt. Het is mogelijk dat een rechter dat ongeldig verklaart. De aansprakelijkheid van de gebruikers en van de sociaalnetwerksites is immers niet in verhouding.

G. Bevoegde rechtbank en toepasselijk recht

In de gebruiksvoorwaarden van een sociaalnetwerksite staat gewoonlijk naar welke rechtbank je moet stappen bij een conflict.

© 2014 Twitter

Let op

Het zou zeer duur en tijdrovend zijn om de sociaalnetwerksite aan te klagen in een ander land. Er bestaat een Europese wet die consumenten dan beschermt. Een Europese consument kan eender welk bedrijf aanklagen in zijn eigen land.

H. Wijzigingen in de voorwaarden

In veel gebruiksvoorwaarden staat dat de sociaalnetwerksite de voorwaarden zonder overleg kan wijzigen. Sommige sociaalnetwerksites brengen je hiervan op de hoogte, andere niet. Meestal moet je zelf de informatie zoeken.

voorbeeld Twitter:

Twitter schrijft dat het zijn voorwaarden kan wijzigen en dat het zijn gebruikers alleen op de hoogte brengt als zij vinden dat het om een heel belangrijke wijziging gaat.

Bovendien schrijft Twitter dat je de gewijzigde voorwaarden aanvaardt als je de site blijft gebruiken. Je weet dus meestal niet dat er iets veranderd is. Je blijft Twitteren, dus je aanvaardt de wijzigingen.

I. Account verwijderen

Je kan meestal op elk moment jouw account verwijderen. De sociaalnetwerksite kan dat ook, als je de gebruiksvoorwaarden niet naleeft.

voorbeeld:

- als je discriminerende berichten plaatst
- als je niet je echte naam gebruikt
- als je te veel berichten verstuurt

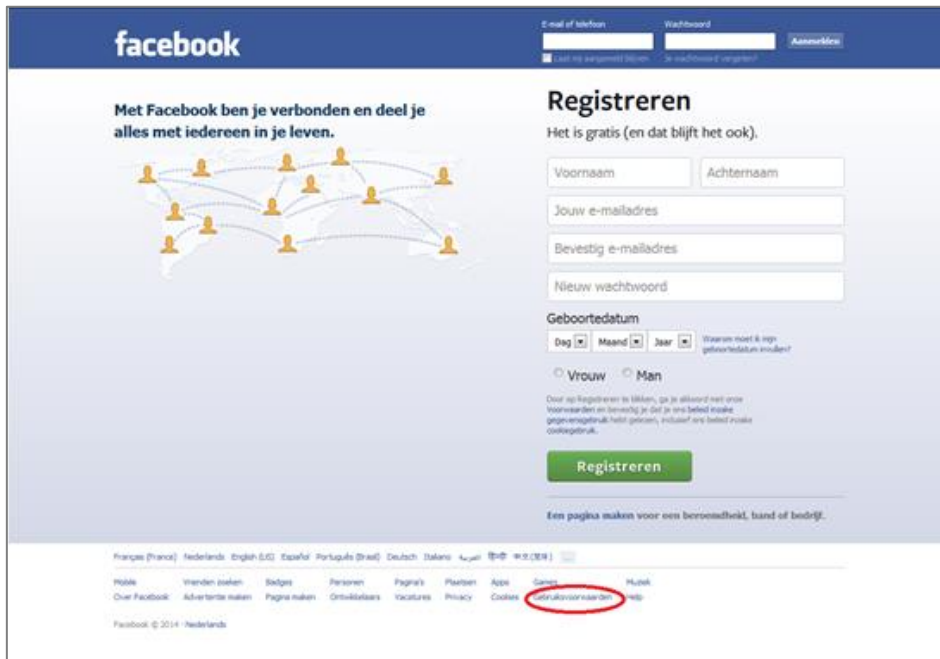
Dat zijn vaak subjectieve redenen. Bovendien sluiten sommige sociaalnetwerksites de account af zonder waarschuwing of zonder de gebruiker de kans te geven zich te verdedigen.

4. Tips

4.1. *Lees de gebruiksvoorwaarden*

Gebruiksvoorwaarden zijn vaak heel moeilijk geschreven. Toch is het heel belangrijk om ze te lezen.

De gebruiksvoorwaarden staan vaak onderaan een webpagina.

© 2014 Facebook

4.2. Denk twee keer na voordat je iets op een sociaalnetwerksite plaatst

Een video plaatsen, een foto of opmerking doe je snel.

Denk toch twee keer na.

- De sociaalnetwerksite kan jouw content gebruiken.
- Content die je met vrienden gedeeld hebt, kan je soms moeilijk verwijderen.
- Je kan mensen beledigen of hun privacy schenden.
- Facebook kan je account afsluiten.
- In het ergste geval overtreed je de wet.

4.3. Pas je privacy-instellingen aan

Bedrijven als Facebook, Twitter en Google verdienen geld door gegevens van hun gebruikers te verkopen.

Je kan dat voor een stuk voorkomen door je privacy-instellingen aan te passen. Dat geeft je meer controle over wat er met jouw gegevens gebeurt. Sociaalnetwerksites kunnen dan bijvoorbeeld jouw naam en profielfoto niet meer gebruiken in hun reclame.

4.4. Neem contact op met jouw lokale consumentenorganisatie

Als je vindt dat de sociaalnetwerksite jou niet eerlijk behandelt, stap je waarschijnlijk niet meteen naar de rechter. Dat is duur en tijdrovend. En je vraagt je af wat het zou uithalen.

Consumentenorganisaties kunnen wel invloed hebben op bedrijven. Elk land heeft een eigen consumentenorganisatie. Voor België is dat bijvoorbeeld Test-Aankoop. Het kan je misschien helpen en het juiste advies geven. Als veel mensen klagen, kan het een juridische procedure starten.

4.5. Laat je stem horen

Het lijkt misschien zinloos om tegen zeer grote bedrijven op te komen voor jouw rechten. Maar kan het heel zeker een verschil maken. Dus: als je niet akkoord gaat, laat het weten!

4.6. Handige hulpmiddelen

Er zijn ook hulpmiddelen om te beoordelen of een sociaalnetwerksite gebruiksvriendelijk is:

- de website <http://tosdr.org/> beoordeelt sociaalnetwerksites
- op <http://tosdr.org/downloads.html> kan je een hulpmiddel downloaden dat je informeert over de gebruiksvoorwaarden van websites waar je naartoe surft
- voor meer informatie rond e-safety en cybercrime kun je terecht op <https://www.b-ccentre.be/links-2>.

Deze gids is het laatste bijgewerkt op 16 januari 2014. Het is mogelijk dat de sociaalnetwerksites die we vermelden sindsdien aanpassingen gedaan hebben.

agentschap voor Innovatie
door Wetenschap en Technologie

mediawijs.be
KENNISCENTRUM MEDIAWIJSHEID

 iMinds
MEDIA